

Een boeiend genie

Uit een schilderij van Félicien Rops, de Naamse schilder, etser en kopergraveur, blijkt zo'n krankzinnige zwartgalligheid dat je onwillekeurig zoekt naar karaktereigenschappen of elementen die verwijzen naar het leven van de kunstenaar. Rops was een geniale aanklager van de hypocrisie aan het einde van de 19de eeuw, een periode waarin een artistieke bezetenheid heerste die werd ingegeven door politieke en morele onzekerheid. In die geest verkende de 'beruchte Fély' de grenzen van de censuur en bezong de schoonheid en perversiteit van de Vrouw, die in ieder opzicht fataal is voor de man.

Dat is ook het thema van 'De dame met de ledenpop' (1885), dat het Erfgoedfonds aankocht in 1997, het derde werk uit een reeks die was ingezet met 'Dame met ledenpop en waaier' (1873) en 'Dame met ledenpop' (1877). Het derde werk is meteen ook het summum van zijn kunst en zijn discours.

Volgens **Véronique Carpiaux**, conservatrice van het Musée Félicien Rops van de provincie Namen, "vormt deze 'Dame met de ledenpop' een keerpunt. Vóór dit werk stigmatiseerde Rops de onderste lagen van de maatschappij op een realistische manier. Maar in dit werk neigt hij naar het symbolisme. Het is een waar meesterwerk naar het voorbeeld van Pornocrates. In het museum gebruiken we het werk om het symbolisme uit te leggen, zelfs aan kinderen, zo rijk is het schilderij. We vonden het ook heel belangrijk dat we de hele reeks konden tentoonstellen."

Passie en kennis

Als romaniste kwam Véronique Carpiaux voor het eerst in aanraking met Rops dankzij zijn veelvuldige briefwisseling met andere kunstenaars uit zijn tijd: "Hij was een bijzonder erudiet man; de Naamse jezuïeten brachten hem bij dat 'de charme van het leven in het nutteloze ligt', zoals hij het zelf stelde. Hij was ook een begeistert man die veel reisde, onder meer naar Parijs waar hij in contact kwam met de symbolisten, maar

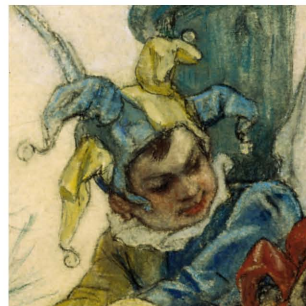
ook naar Zweden, Spanje en de Verenigde Staten."

Onder invloed van de occulte of satanistische schrijvers uit zijn tijd, Baudelaire op kop, ontleent hij aan het symbolisme het element van de allegorie en het uit zijn context gerukte decor. Enkel de Vrouw blijft een vaste waarde en heeft ook alles van de courtisane uit de belle époque. De man, van zijn kant, is de verwrongen ledenpop die aan haar hand bengelt, de buik opengereten waardoor zijn goudstukken naar beneden vallen... De kom waarin een slang rondkruipt verwijst naar de erfzonde. De Vrouw is dus niet langer slachtoffer van de duivel maar wordt zijn handlanger, terwijl de groteske Liefde, verkleed als nar, aan haar voeten zit te spelen met een marot waarop de kop van de Dood staat... die zelf zit te lonken naar de marionetten op het bas-reliëf (haar speeltjes?).

"Deze 'Dame met de ledenpop' is een eindpunt, een allegorisch werk dat van essentieel belang is om de evolutie van Rops te begrijpen en de band tussen man en vrouw die hij wil duidelijk maken. Hij veralgemeent zijn opvattingen en de vrouw drijft de zonde nog verder: ze evolueert van verdorven slachtoffer naar manipulatrice, om te eindigen als handlanger van de duivel. Rops blijft fascineren. Hij is boeiend van begin tot eind: in zijn werk is er geen sprake van verval, noch op het vlak van zijn intelligentie, noch wat betreft de grafische kwaliteit... hij blijft standhouden!"

“Prostituees, vrouwen die absint drinken, ... de vroege Rops gaf een realistisch beeld van het decadente ‘fin de siècle’.”

Félicien Rops, De dame met de ledenpop, 1885

Aankoop, 1997, Musée Félicien Rops, Namen - © Musée Félicien Rops